Број 115. У Новом Саду у недељу 25. маја 1903. Година XXXVIII.

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и дана за свецем.

Цена је за Аустро.Угарску: на један месец 2 кр. 40 пот., на четврт године 7 круна. За Црну Гору, Србију, Немачку, Румунију, и за све остале стране земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне.

Поједини бројеви стају 10 потура.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе.“

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Закључци мајског сабора.

Шта може да буде без смишљена и организована рада? Ништа! На Духове је био сабор и отпочео смишљен и организован рад апостола. Озарени великим, светим Духом, они полазе у народе, да их просвећују. Полазе да са пламеним језицима гоне мрак и таму из душе и умља народа. Духови имају огромног културног значаја у црквеној, хришћанској, повесници.

Сасвим је природно, да нам се на догледу тога дана скреће поглавита пажња на културни живот у нашој митрополији. Тај нам је живот у опасности, он је на жалост, још увек несрећен, изложен свакојаким потресима.

Истичемо питање, које лебди на уснама свију истинских наших родољуба: — Шта је са закључцима мајског сабора?

Ми немамо на уму ону шачицу људи, коју је наш народ сад већ до краја презрео, а који људи употребљују и ово питање као шпекулацију, да се свете онима, који су их на избору оборили.

Кад ти људи питају: Шта је са са закључцима мајског сабора? — они то чине само за 'то, да могу напасти радикале. И ако ти закључци буду потврђени, опет ће напасти радикале, и ако не буду потврђени, чиниће дабогме то исто...

Ми не говоримо о њима. Они су ово питање почели претресати онда, када су насигурно знали, да је патријарх Георгије одуговлачио и задржавао те закључке у Карловцима, докле год је могао. Великом бригом и енергијом саборског одбора те су ствари већ више месеци на определеном месту.

После су дошла ровења. И дошао је протест народа и општина против тих ровења и дошао познати корак саборског одбора у корист саборских закључака. А гледасмо у оном часу и лажне „пријатеље автономије“, како стоје у страни. И кад већ нису могли отворено да тапшу патријарху Георгију и калуђерима, они су копали из земље свакојаке ситне замерке, да омаловаже народни покрет, који је ишао у корист закључака мајског сабора. Од оно доба ударио је народ и последњи ексер у мртвачки ковчег тих политичких мртваца.

Но данас језгро народа, данас већ огромна већина његова, данас се сви прави родољуби питају нестрпљиво: — Шта је са закључцима мајског сабора?

Нисмо ни ми хтели да цепидлачимо. Чекали смо, колико је то било могуће, ал данас није више могуће чекати, а да не превлада с нами зебња.

Српско се питање дуго проучава, то смо знали. У Хрватској и Славонији проучава га „српски бан“ годинама, па кад га проучи, онда му није још — време. Хоће ли се то и овде догодити?! То се не би баш одвише слагало са оним благоволењем данашње угарске владе, о којој је краљевски комесар уверавао већ у првој својој речи мајски сабор

Мајски сабор је у својој адреси забележио то. И ако овако буде изгледало „благоволење“, како ли би изгледало не благоволење.

Стање, у коме се налази наша автономија, постаје несношљиво. Српском народу није било до тога, да се промену само одбори. Мајски сабор је изрекао на завршетку свога рада, да ће бити потребна ванредна заседања сабора, која да изврше промене и допуне наших уредаба. И да ће требати гаранције, да ће се са закључцима саборским уставно поступити.

А ми смо чак и у ствари закључака мајског сабора још увек тамо, где бесмо и пре. И може ли бити и речи о даљем успешном раду, кад видимо овако стање? Јер то стање није повољно. Нећемо да говоримо о неизвесности, несигурности и сумњи. Али у сред те несигурности и сумње, добила је маха једна четица људи, да спречава автономни рад и да изазива нове трзавице. То је озбиљна опасност и држимо, е је време, да се у тој ствари учини што.

Ма верујемо у смишљеност и заузимљивост саборског одбора. И уверени смо, да ће он употребити прву прилику, да у овој ствари учини све што му стоји на расположењу. Нами изгледа, да је већ време, а да нам се не може пребаци ни каква брзоплетност. Време је, јер нас прилике гоне на то, а у питању је културни развитск нашег народа, за који смо дужни учинити све. Да то не радимо, не би имали права да светкујемо — Духове.

Нова изненађења у Србији.

Поднебље Србије поново се мрачи, облаци се гомилају, олуја наступа.

Србија има ускоро да преживи једну нову кризу, једно ново изненађење, чије ће посљедице бити недогледне а можда и судбоносне. Крећући се непрестано из једног изненађења у друго; идући из једне тешке кризе у другу, тежу; преживљујући само трзавицу и ровења, земља, данас, после свију доживљаја, стоји малаксала и клонула, народ је немоћан да се определи и да пође одлучно на једну страну. Њега је вера оставила; он више нема никога за ким би могао и смео одушевљено поћи. Јер су га кроз дуги низ година обмањивали и они, у којима је он своје узоре гледао То су она очајна времена када се читав народ нађе на беспутици. Он је као барка остављена на пучини: игра ветра, игра таласа, игра случаја.

И у том моменту ваљају се над главом Србије нови облаци, оловни и тешки. На помолу су нови догађаји, нова изненађења.

Време, скоро време и сами догађаји, демантоваће сваког ко у опште и за тренут посумња у њих. Јер то нису нагађања, нису градски разговори ни претпоставке. Ово су готове, свршене одлуке, које чекају свој сат.

Краљ Александар хоће пошто по то да се опрости своје жене. Заситио се брачне среће, и срећа и жена су му досадили. То су основи, ту клице новим изненађењима. Ту код њега није више жеља, није намера; то је одлука. Али као увек, он се и у овом случају налази у једној самообмани, мислећи да ће тај посао тешко бити изводљив пошто нико неће да се замери Русији која је тај, и ако неприродан брак, освештала, нити цару, који је, преко свога заступника, посланика, представљао венчаног кума. С тога краљ Александар сматра да су једини за тај посао погодни њени прононсирани непријатељи, они његови стари савезници и пријатељи, које је краљ Александар баш због тог брака одгонио, кад је испросио краљицу Драгу. И сада на политичку позорницу поново искаче једна мрачна физиономија, један зли дух Србијин, због кога је многа клетва са усана полетела Долазак тога злокобнога човека је несумњив; он је већ и одређен. То је др. Владан Ђорђевић. Цинцар-Марковић с тим је упознат и примирен и пристао је донекле да се мало помери, да би могао дати до себе места др. Владану, те да обојица закрмане Ср-

ПОЛИСТАК.

ПРАВИ ПРИЈАТЕЉ.

АРАПСКА ПРИЧА.

Био богат човек, па имао јединца сина. Јединац се непрестано тужио оцу, да нема пријатеља. Напослетку дотужи оцу и рече: Ево ти. сине, педесет дуката и док их потрошиш стећи ћеш пријатеља.

Син узе дукате, трошио је сваки дан по један и стицао је сваки дан новог пријатеља. После педесет дана врати се кући и рече: — Оче сад имам педесет пријатеља и сваки би за мене погинуо.

— Иди и узајми од сваког по дукат, рече му отац!

Син је ишао с прага на праг, али бадава, сваки се његов пријатељ изговарао друкчије. Овај није имао ситних, други није имао ни ситно ни крупно, а трећи би узвикнуо: Побратиме да имам дукат, подскочио бих од радости до неба. — Кад је син све то видео и чуо врати се жалостан дома.

Отац му рече: Сад си познао своје пријатеље. Има их много, ал је тешко наћи правога. Ја сам их целог живота тражио, и познао сам само једнога, па и тај ми је тек у пола пријатељ. Иди и узајми од њега на мој рачун педесет дуката.

Син је послушао и тражио педесет дуката јер толико његов отац нужно треба. Али је добио само двадесет и пет. Жао ми је, рече онај човек, немам више.

Оче, узвикну син жалостиво, како ћу стећи праве пријатеље, кад ето твој једини пола пријатељ више вреди, но мојих педесет.

Отац му даде три јабуке и рече: Пођи у свет и подај по јабуку онима, с којима се састанеш. Тако ћеш сазнати шта који од њих вреди.

Син се кренуо на пут. Прво је срео младића с којим се упозно. Путовали су заједно и заволели се. И син онога богаташа мислио је већ, да је нашао права пријатеља. Неког топлог дана, кад су се одмарали а били гладни и жедни, хтеде младић да окуша свога пријатеља и пружи му јабуку. Пријатељ жељно дограби јабуку и поједе је. Тада увиде онај други, да је то себичњак, да још није нашао правог пријатеља и растаде се с њим.

Ускоро сретне човека средовечних година. Тај му се још боље допаде, док и њега није опробао са јабуком. Овај је јабуку поделио с њим, али се сину богаташа учини, да се још није намерио на права пријатеља и одвоји се и од њега.

На извору наиђе на старца, који га је у часу задобио. Сео је украј њега, и старац му се учини толико мудар да нико неби зажелео бољег пријатеља Извади и трећу јабуку и понуди је старцу. Старац одсече мали комадић, захвали се и поврати је младићу. Затим крену селу.

Било се смркло и тражили су конака. Старац пошље младића у прву кућу да се распита. Младић наиђе на домаћина који му рече: — Отац ми је болестан и ако се не плашите његовог јечања, будите ми гости. — Кад је младић изашао да позове старца, нигде га не нађе. Осврнао се неко време, па онда леже у постељу. Од болесникова јечања није могао да заспи. Од једаред опази свог старца, који у десној руци држи киту цвећа и приближио се болеснику, ал кад је хтео болесник да омирише цвеће, старац је увек тргао руку. Тако је то трајало неко време. Напослетку је старац пружио болеснику цвеће, које је мирисао, мирисао, изданув па клонуо на постељу. Старца је нестало.

А кад је младић пробудио домаћина, нашли

бијом. У какве ће воде и чевртије запловити није потребно нагађати.

Први предзнаци те велике промене у Србији већ су на помолу. Из конака се поступно удаљавају краљичини љубимци и приврженици. Сад их готово више и нема у непосредној близини. Једини, на кога она још највише полаже и у кога се узда, то је генерал Лазар Петровић. Но то је човек, који се целог свог века хватао за сукње, да би каријеру направио. Но и он игра дволичну улогу и у последњем часу ће краљицу Драгу напустити. — Зарад тога је створен и тако звани изборни закон — најсрамнија подвала изборног система, каква на кугли земљиној постоји. По том перфидном тобожњем закону доведени су у скупштину људи, који су већ једном у Владановој скупштини огласили краља Милана за свеца, а кад се захтевало и за демона Србијина.

Краљ Александар се прикупља и приправља да изведе ову одлуку. Он је већ саопштио својој матери краљици Наталији — шта је у изгледу да буде. Јако се ради на томе, да се католичко милосрће у бивше краљице, бивше Српкиње и бивше православкиње разњежи: да опрости сину и да се приволе вратити у Србију.

Свет још не зна за све догађаје, који су извесно у изгледу. Он осећа неку мору у ваздуху, али не зна откуда долази и шта се спрема.

Тешко да има и једног акта краља Александра у коме има разлога. Он сад хоће да се откине од краљице Драге и што би сваки други отворено учинио, он је сматрао, е је потребно, да због тога скрши устав и сматра, да је због тог потребно, да доведе дра Владана, зацари покор и промене још на горе чак и спољну политику Србијину.

Ето, по овакој се логици данас управља Србијом.

Двестагодишња прослава
(оснивања Петрограда).

Петроград, 17. маја

Ја сам Вам послао брзојав, одмах после сјајног банкета. Било нас је више од 1000 Срба. На столу осим вина и воћа, било много цвећа, ружа итд. Ми на северу овде ретко гледамо и миришемо цвеће. Како сте ви тамо срећни. Природа вам, тако рећи забадава даје, све оно што украшава живот и што је најглавније: чист ваздух, јарко сунце, воће и мирисаво цвеће. Овде је све то или скупо, или кржљаво или искварено. Ал за то тим више и ценимо дарове природе.

После званичних здравица почеше дизати чаше за Французе и за савез с Француском. Урнебесно ура одјекнуло је по огромној дворани кадетског кора. Одмах после те здравице устаде делија ђенерал Дурново. Он је и у мађистрату члан, те пуним одушевљења говором наздравио свима словенским народима. Томе се прилично зачудисмо. јер беше разговор, да неће бити политичких речи.

Говор ђенерала Срака Дурново, има политичког значаја. Ту је одмах до њега био онај, који највише пази на сваку реч, па ипак није га нико заустављао. Треба знати, да се подобне речи не допадају ни сваком Русу, а камо ли странцу. Хвала му на честитој и дивној здравици

Ту је блиско седео и представник Црне Горе мајор Божовић, кога су у опште пазили. Њега грлише и љубише као црногорца Србина и Словенина. Он је био у црногорском оделу. Скоро после других здравица Француза градоначалника и других, говорио је Немац. Он је; више говорио за мирно развиће и за мир. Пада нам у очи, да су представници руских градова мало говорили. Говори нису се добро чули, и ако су говорници у средини сале били. Од Срба говорио је представник Црне Горе, мајор Божовић наздрављајући »мајци Русији«.

Како се нови мост осветио и колико је светине било, неће вас толико занимати. Напомињем, да смо том приликом имали прилике да видимо: Цара и царицу и матер цареву изблиза. Цар је висок, танак, млад. Млада је Царица доста висока, плава и веома лепа, много лепша него, што је у сликама. Одело јој беше од лаке светлекруте свиле, са црнима шарама. Мати царева у белој хаљини.

Споменице, које су спремљене биле, видели смо још пре. Једне су златне, друге сребрне. Оне су врло умешно сграђене. На једној страни је слика царске породице, а на другој женскиње представљајући Русију. У десној руци јој је лавоpов венац, у левој штит, доле двоглави орао с раширеним крилима. Нева града Петрограда године 1703.—1903. А око колајне: успомена 200 година од основања града Петрограда.

19. маја. Синоћ је била опера Гликнс »Жизнь за царя«. Позориште било пуно гостију. Бифе је угошћавао све госте, колко су хтели, са воћем, сладоледом, пићем и шампањцем. Били су и посланици међу њима и овде уважени посланик српски Стојан Новаковић са супругом.

Данас је била на Неви гонка, то јест вожња на чамцима. С обадве зелене обале било је сијасет света на брегу. Дани су управо красни, ни једног облачића. Као да се и сунце радовало, што се пре 200 година из прашине подигао лепи, величанствени град Петроград.

Са оснивањем Петрограда славе и напредак Русије. Кад се обазремо на узроке, који су Русију мало дуго задржавали у развитку, мора се рећи, да је она јако коракнула напред у свима погледима. Не може се одмах исправити 200 годишњи татарски јарам, и »крепостное тако звано право«, то је робовање многих милијуна сељака. Не може се преко ноћи народ уздићи па дизати школе. Не може тим више, што је Русија и сада врло сиромашна земља. Замислите, да су руски државни дугови у чивутско-немачким рукама. Замислите ово, што просто не можемо да верујемо, и ако је истина. »Народно је богатство«, пише Мењишков, »код нас раздељено врло неједнако«. И вади он онда цифре из књиге Рихтера »какъ распредѣленъ у насъ достатолъ«. И износи цифре, да човек може заплакати: 20 милиона фамилија, породица, имају у Русији мање од хиљаду рубаља свега свога имања, или у форинтама хиљаду и још трећину. (А како ли је тек код нас. Много црње и горе. Прим. ур. »Заставе«.) А све оно друго богатство около 13 милијарди форината налази се у рукама 423.000 породица.

Како да се диже народ руски кад је тако страшно сиромашан. А какав је златан тај исти народ при свим својим манама. Та баш он је понајвише давао с новчићима својима, који су се купили по црквама, за ослобођење Балкана 1876.—77. године. А у рату зар нису прости војници највише гинули? Сада опет и Бугарска и Србија окренуше леђа Русији. Велики су греси и мане наше и тамо, и овде. И само страшна несрећа, која се спрема свима нама са свију крајева Словенства и у неколико унутри отвориће нам очи, ал ће очи бити заплакане, крваве, па дуго време и несрећне.

Текелин.

Земун, 23. маја.

„Успостављање братске слоге у Србији“. У 60. броју „Браника“ као и у осталих 59 бројева од ове године хтео „Браник“ мало да наружи „Заставу“. И он је нападе, како хоће „Застава“ својим писањем да поремети једва успостављену „братску слогу у Србији“.

То је било у часу, кад „Браник“ још није знао за исход избора у Србији. И кад се надао, да ће кабинет Цинцар-Марковића пустити да продре неколико либерала у скупштини. Но, ствар је испала друкчије. И „Браник“ је добио од својих пријатеља бурунтију: Како може писати да је успостављена братска слога у Србији? И зашто срамоти самосталне либерале. Од оног доба је и „Браник“ бар донекле осудио „братску слогу“ која данас влада у Србији. Шта ће, није баш имао куд. А београдски либерали говоре: Сачувај нас Боже луда пријатеља!

Догађаји у Хрватској и Славонији.

Стање у Загребу.

Прекјуче у ноћ погасили су демонстранти лампе по неким загребачким ули-

---

су старца мртвог.

Стражарили су код самртника до зоре. Кад је младић кренуо даље, срете се на крају села са старцем. И кад му исприча шта се догодило оне ноћи, старац му рече: — Тај је човек био целог века побожан и није никоме учинио зла, зато му је Бог подарио онако мирну смрт.

С вечери оног дана стигоше у велику варош. — Где да преноћимо питао је младић?

У ону велику кулу на сред вароши — рече старац.

И кад је младић ушао у кулу да замоли за конак, догодило му се исто као прошле вечери. И опет нестаде старца, и опет је младић ноћио крај болесника, и опет није могао да заспи, и опет се у неко доба појавио старац крај болесника. Али сад не имађаше у руци киту цвећа него волујски бич и њиме шибаше немилосрдно болника. А болник викаше у мукама: Распаће ми се утроба!

Уздрхтао и побледео гледаше младић како старац истерује душу из болесног бега, и како затим нестаде као дим. Затим је младић дозвао слуге, те заклопише очи самртнику и стражарише крај њега до зоре.

Тек се појавило сунце, побеже престрављени младић из тих страшних двора. На крај вароши дочека и опет старац младића, па му растумачи: — Овај бег је био опасан разбојник, који је своје кметове и потчињене кињио и исисавао, и зато га је Господ сад по заслузи казнио.

Младић са страхом и поштовањем гледаше у старца и узвикну: — Ко си ти старче, који имаш толико знања и моћи?

— Ја сам смрт! — рече старац.

— Кад си смрт, онда ми кажи: Када ћу умрети?

А старац му рече: На дан твога венчања кад хтеднеш да легнеш у брачну постељу, доћи ћу по тебе. — Рече и нестаде га.

Младић потрешен до дна душе прекиде путовање и врати се кући.

Прође неколико година. Младић не казиваше никоме тајну смрти своје. Ал што год биваше старији тим су већма наваљивали на њега родитељи да се ожени. А и њега је вукло срце за женом. Но смели се он оженити? Зашто да не!? Био је млад, здрав, снажан и није веровао да може овакав умрети. Мислио је: старац је хтео само да га плаши. Па кад су родитељи и опет наваљивали на њега, ожени се.

У вече уђе у невестину одају, али место да је загрли, сети се старчевих речи, седе на њезин сандук, у којем му је донела прћију и горко заплака. — У томе смотри украј себе старца: — Ево ме као што сам ти обећао!

— Куку, узвикну младић, продужи ми живот и не узимај ми га баш у часу, кад ме чека највећа срећа!

— Живот ти не могу продужити, — рече старац, ван ако ти што ко поклони од свога живота.

У самртном страху отрча младић своме оцу и замоли га за годину дана.

— Шта ти паде на ум — узвикну отац. Ја сам стар; моји су дани и онако избројани, сваки ми је сат драгоцен. — Младић отрча матери. — Теби се то све само причињава! — рече му мати. И шта би ти са мојим старачким данима које бих ти ја поклонила?

И врати се младић у невестину одају скрушен и неутешан. А заплашена невеста пита га са пуно љубави и милоште: Шта ти је драги мој? Зар нећеш да ми откријеш срце своје и тугу своју?

У очајању исприча јој он голему несрећу која га очекује.

А њојзи одлахну и насмејана рече: — Па зар је само то сва несрећа? Ево ти мој живот и узми колико год хоћеш, узми га свог. Боље ја да умрем, но да живим без тебе.

Радознало гледао их је старац, па му се разжали, приближи им се и рече невести: — Подај му само толико да вам у један и исти дан дође суђени час. А ти младићу знај: Ти си са оном јабуком у руци упозно јединог правог пријатеља, кога може да стече човек а то је — добра жена!

Милица.

цама и умрљали и полупали неколико поштанских ковчежића.

Загребачка полиција осудила је ради духовских демонстрација и две госпођице на 8 дана затвора с тим пооштрењем, да се не смеју, као што то закон допушта, хранити од своје куће, већ да имају бити „на полицајној храни.“

Прилике у Загорју.

Пошто се побојавају да ће у Загорју опет доћи до немира, послане су тамо 2 компаније војске.

Надбискуп Посиловић.

Надбискуп Посиловић званично опровргава вест, као да је он био тога ради код папе да извештава о догађајима у Хрватској.

Мере у Сарајеву.

Како јављају бечки хрватски послани ци, било је у Сарајеву, код тамо насе љених Хрвата, много кућних премета чина, и да је влада предузела најстро жије мере, да спречи, да се немири не унесу и у Босну и Херцеговину.

Конференција „народне“ странке у Загребу.

Јуче је народна странка одржала кон ференцију, на којој су били скоро сви чланови клуба, бан, оделни предстојници и сви велики жупани. О положају говорио је саборски председник Ђурђевић, посланици: Томашић, Шуманомић и други. Примљена је резолуција, у којој се наглашује, да народна странка сто ји непомично на темељу нагоде, и да ће на том темељу настојати, да се подигне привредни напредак земље. За кључено је, да се обрате у том смислу у једном прогласу и на сељаке.

Прешни предлог у аустријском сабору.

Посланици Борчић, Бијанкини и другови поднели су јуче у сабору прешан предлог, којим траже да сабор закључи:

1.) Да влада наведе праве разлоге за што је, и на основу кога овлаштења, упливисала, да се одбије молба хрватских и славенских посланика за аудијенцију код цара, поднешена путем кабинетске канцеларије? — јер разлози које је за то навео министар председник у седници од 26. маја нису оправдани.

2.) Да се позове влада, да одмах на реди, да се што пре оконча судска истрага ради изгреда у Љубљани, и да о њеном резултату одмах обавести сабор.

3.) Да у договору са угарском владом стане на пут непрестаним повредама тајне писама, зајемчене постојећим царинским и трговинским савезом између обе поле монархије, а коју тајну писама врећају поштанска звања у Хрватској и Славонији тиме, што без судбеног закључка отвара ју писма, упућена из Хрватске и Славоније за Аустрију. (Те, управо турске повреде, јесу на поштама у Хрватској и Славонији на дневном реду, па тицало се то писама за Аустрију, за ужу Угарску, или зи саму Хрватску и Славонију. Ту оне много не бирају, већ раде онако како им се налаже са Марковог трга, а не каке закон одређује)

Догађаји у Старој Србији и Мађедонији.

Изасланик султанов.

Из Цариграда је отишао у северну Арбанију Тевад паша. Султан му је поверио, да се о свему лично увери и онда свој извештај поднесе самоме султану.

Спреме Турске.

У северну Арбанију однесена је велика количина џебане и хлеба. У Куманово је послат један батаљон.

Насиља турске војске.

У Скопље је под предвођењем једног попа и опет стигло једно изасланство бугарских женскиња. Оно је из места Штиба. Дошло је да се туже на насиља турске војске према женама и девојкама и да им се мужеви пусте из затвора.

Јад и невоља у Старој Србији и Мађедонији.

И турски извештаји признају, како је у Старој Србији и Мађедонији у изгледу врло велика беда и невоља. Усеви у једном крају нису ни посејани, у другом, где су посејани, војска и усташи су је уништили. Марва, која је потребна за пољске послове, уништена је, застала је по све и трговина и промет. Једном речи у изгледу је велика беда и невоља.

Руска црква на Косову.

Како из Цариграда јављају, руска влада је тражила да се у косовској Митровици сагради руска црква на ономе месту, где је ар наутски војник Ибрахим смртно ранио конзула Шчербину. Веле још, да је султан дао реч руском цариградском посланику, да ће потпи сати ираду за подизање те цркве. Градња ће убрзо отпочети:

Политички преглед.

Угарски сабор. У седници од петка није се скоро ништа друго радило, већ само гласало. Прво је поименичним гла сањем узет на знање одговор министра председника Села, а за тим одговор министра домобранства Фејерварија. То гла сање је трајало до $^3/_4$1, за тим се прешло на расправу ванзаконског стања. Говорио је Јован Бедехази. Установљен је дневни рад за сутра, те је тиме седница закључена.

Чивутско питање у Русији.

Руски званични лист доноси, да је руски цар, одобрио предлог министарски у питању чивутском. Све до ревизије закона о чивутима и то путем законодавства, забрањује се чивутима, да било у гувернијама, у којима је њихово место пребивања, било у другим гувернијама, купују земље и покретнине, и ове уживају. С друге се стране дозвољава чивутима, да се настане у облишњим местима њихова места пребивања које услед индустријалног развића добију вид вароши и у њима могу стицати некретнина. Таквих места има у Русији досад свега 101.

Аустрија. После прешног предлога о догађајима у Хрватској и Славонији, упутио је чешки посланик Хоч на саборског председника — почевши да говори прво чешки, а за тим на немачки — следеће питање:

„Нови бечки журнал“ од 30. маја донео ову вест: „Надвојвода Франц Фердинанд код Гринцингера. (Гринцингери су једно певачко друштво — „фолксенгери“ — које се издржава: певајући по разним бечким локалима. Пр. ур.) Гринцинжани у „Мљецима“ („Венедиг ин Вин“ — велико забавиште — за одрасле — у бечком Пратеру; пр. ур.) имали су јуче одличне госте; њиховим продукцијама присуствовао је и надвојвода Франц Фердинанд са својом супругем. Надвојвода дао је, да му ти весели бечки певачи одсвирају и отпевају „Сервус Брежина“ (песма, коју Чеси сматрају, да је увреда за њих. Пр. ур.) и друге песме, које су му се особито допале, чега ради им је јако пљескао. Гринцинжани били су јако обрадовани ради те посете престоло наследника и његове супруге, те су пружили што умеју најбоље“.

Тај поступак престолонасљедников на сигурно је врло чудноват, он је провока ција (изазивање), он значи увреду чешког народа. Ми знамо, да не стоји што се тврди, да је престолонаследник пријатељ чешког народа; ми знамо и то, да ми не заслужујемо, да се престолонаследник тако према нама понаша; чешки је народ заслужио друкчије понашање од стране Хапсбурговаца; ми знамо и то, да не можемо ништа доброг очекивати од једног хапсбуршко-лотриншког престолонаследника, који се зове Франц, или Фердинанд, а некмоли од једног хапсбуршко-лотриншког престолонаследника, који се зове Франц и Фердинанд.

Тога ради молим председника, да умоли министра председника, нека он укори понашање господина надвојводе Франца Фердинанда у „Венедиг у Вин“ у (Бечу). (Одобравање код чешких радикала).

Председник: Према стенографским белешкама о питању посланика Хоча морам га ради, у истоме употребљених, са свим недопустивих израза позвати на ред. (Неодобравање и добацивања код чешких радикала.)

Посланик Клофач: Позовите ви надвојводу на ред! (Ларма и граја у сабору.)

Црна Гора. По најновијим вестима са Цетиња, поднео је оставку и дугогодишњи ратни министар Илија Пламенац, а и министар наставе Симо Поповић, и министар финансија Матановић, поднели су такође оставке. На Пламенчево место долази Милутин Вукотић, брат књагиње Милене, који је био са кнезом у последње време на запетој нози, па је тога ради боравио кроз годину и по дана у Русији, а сада се оданде вратио, као што се вели, што му је јављено, да је сад време, да може доћи до столице ратног министра, за којом је већ одавно тежио.

Надаље се јавља, да је кнез Никола наредио, да од сад морају сви државни чиновници да носе „европско“ (француско) а не црногорско одело. Који су разлози били за то меродавни, није нам познато, али да ће се временом и многи други Црногорци повести за том господом, о томе се не може сумњати, а била би велика штета да се то укусно, подесно и лепо народно одело, освештено кроз векове крвљу најбољих синова отаџбине, замени, са тако рећи, једним међународним оделом.

Бадава шири руке...

У железничком возу задубила се два господина у разговор.

— Шта је то у Загребу? Зар баш никако не престаје?

— Не! Траје већ преко два месеца... Мораће се ипак прогласити преки суд.

— Држим, да би сад већ било доста.

— Доста! Јер је почело већ да креће Бог зна на коју страну...

— Мора да је доста рђаво и невешто спремљено и удешено.

— Мислите?! То је увек тако. Лако је запалити. Али угасити онога часа и не на оном месту, где вам то годи, то је немогуће.

— Ал опет, опет!

— Може бити, ал ја не верујем. Видите, ја имам нешто мало искуства у томе. Требао сам да говорим на једном збору и да загрејем свет за владу. Главни су кортеши били обавештени, а ови су обавештивали даље. И све је било унапред удешено до најмање ситнице. Кад ја у говору раширим руке, сви да вичу: Живео! Кад подигнем у вис стиснуту песницу, сви да вичу: Нећемо! Доле с њима! — Можел се боље удесити.

— Заиста не може!

— Е, видите! И на почетку је ишло као намазано. Ја ширим руке, а, они вичу: Живео! Ја дижем стиснуту песницу у вис, а оно се хори као из једног грла: — Нећемо! Доле с њима! — Ал да сте видели после! Маса се загрејала, заталасала и ја после бадава ширим руке, не разуме. Ушао је ђаво у њу па само виче: Нећемо! Доле с њима! Ја видим да смо изашли из уговореног колосека, ширим руке и питам. — Хоћете ли драга браћо бар мене да чујете?! Ал они само вичу: Нећемо: Доле, доле! И ја сам напослетку сишао доле, који сам све оно и удесио.

— Па?!

— Па чини ми се, бадава данас шире руке и они, који су све удесили у Загребу. Свет се отргао и заборавио је на комавду. И скоро ће морати да сиђу доле и они, који су све то удесили.

Ђаво је та политика!

Вести из места и са стране.

Саборски одбор

држаће седнице своје од 21. овог месеца.

Административни одбор

бачке епархије сазван је за четвртак 29. маја (11.) јуна о. г.

И опет велика крађа у Будимпешти.

Као што се види из јучерашњег брзојава „Заставе“, у Будимпешти се десила и опет особена велика крађа, но сад не код порезног звања већ код

поште. Док је поштански чиновник ушао у звање поштанско да прими пошиљке, дотле је кочијаш ошинуо коња и отерао поштанска кола. Ова су касније нашли у близини Ракошфалва. Коњ је био лепо покривен, стражња преграда обијена и из ње однесен ковчег са 98 хиљада круна. У предњој прегради је било далеко више новаца, ал ову кочијаш Михајло Мичињаи није могао да обије ни разлупа. Почео је био тај посао, но мисли се да је узнемирен ухватио маглу са оних 98 хиљада круна. И ако се читаве легије полицаја јавних и тајних живо бацише на посао о Мичињаију још ни трага ни гласа. И за чудо као и код Кечкеметија, сад је виђен овде, сад опет онде ал му нигде нема трага. У полицију стижу сваки час гласови и полиција на сваки глас јури онамо ал све бадава. Опште је уверење, да Мичињаи није отишао далеко, већ да мора да се скрио, у Будимпешти ил околици. Узалуд су претражени и родитељи и родбина и пријатељи, и престоница са околином, не могоше му ући ни приближно у траг. Два жељезничка стражара из Пецела, били су пријавили, како су се сукобили са једним човеком, који је носио један завежљај и чији се изглед у свему слагао са описом полиције. Понудили су му и конак, јер је ноћ била кишовита и бурновита. Није хтео да прими понуду њихову. Полиција је одмах била на лицу места, и не далеко у кукурузима уставила је то лице. Но то није био Мичињаи већ радник Карло Грубер, а у завежљају нађоше црквуто пиле. Разочарана полиција вратила се натраг празних шака. Поштанска управа расписала је награду од 2000 круна, ономе који укаже на траг Мичињаија, а 4000 круни оном, који изда властима Мичињаија или украдени новац. По свему се испоставило да је Мичињаи давно спремао ову похару, а често је пријатељима и сам говорио, како би он умео исто тако као и Кечкемети украсти и побећи. Не би бегао одмах у Америку, већ би се задржао у престоници и околини, док трагање мало не сустане, а за тим би пошао даље. Полицији је врло тешко што не може да дође до једне фотографије Мичињаијеве. Мичињаи није Бог зна како образован а говори само мађарски.

Заразна болест на белој марви.

Пишу нам из Варјаша, да је то место силну штету претрпило и још данас трпи од марвене болести. Болест се прво показује на ноздрвама и устима у облику бале и пене, а у устима силне у облику бубуљице с ранама. То обично траје 5—6 дана, а после тога се рана почне сушити и скоро да отпадне краста, па тек онда марвинче угине. За сво то време једе и пије и тек у једном тренутку скочи и баци се на земљу, те угине. — Особито гину јунице од 1—4 године. Од како несретна зараза траје, угинуло је 206 комада, а све за 14 дана. — Зараза се никако не прекида, сваки дан гине по 10—15 комада. Цело село је у страху, тим више. што је зараза ухватила маха и у музарама, те и од њих почињу неке гинути. На пример код музара је и то, да се која отели, па кад је теле од 2—3 дана, угине заједно с кравом. Власт не може никако да пронађе лека, беше ту и главни марвени лекар из Будимпеште, па опет нема лека. Село је затворено на свима путевима; дању-ноћу стража; свака се кола зауставе, не сме се ништа за пиће из села изнети, јер се то све изгоре на стражи, да не би та несретна зараза и околину захватила. До сад је само ово мање место несретно, јер је у целој околини марва здрава и нема штете. — Народ вели, да су то богиње.

Нов лек против трахоме (египатске очне болести.)

Много света пати од трахоме, која долази заразом (инфекцијом,) због које наступа запаљење очње опне. Ту болест називају египатском очном болешћу, што се држи, да су је Наполеонови војници пренели из Египта у Европу, ма да је она већ и од пре била позната у Европи. Од те болести пате људи особито у оним земљама у којима се свет не држи чисто. До сада је било врло тешко лечење трахоме, јер су морали болесници непрестано бити под лечничким надзором. Тога ради морали су болесници — ако су хтели, да се на сигурно излече — лежати у болницама дуго времена, месецима, па у тешким случајевима и годинама. Главно је с тога, било да се пронађе средство, да се болесници могу и сами, без непрестаног лечничког суделовања, лечити, па да их лечници онда само од времена на време у том њиховом послу надзиравају, а осим тога, да болесници мање пате, и да их мање боле него што је то случај са лечењем са плавим каменом и другим лекаријама. Сада је такав лек, као што то једне медицинске новине јављају, пронашао професор на градачком универзитету, др. Ф. пл, Арлт, син славног очног лечника, бив. професора Арлта. Средство то нашао је у лимуно-киселом бакру, који лек могу болесници и сами употребљавати. Лек тај опробан је већ од много лечника, у многим случајевима, те се држи, да је лечење с њима врло успешно. То је велика добит по човечанство, те ће моћи бити од силне помоћи и нашем свету.

Најновија „златна земља“.

Енглески листови јављају, да се у немачкој источној Африци нашле велике златне руде, особито у пределу Муанца. При топљењу дала је једна тона руде три унце злата.

Револуционарни плакати.

Пре неколико дана прилепљени су ноћу на многим хришћанским кућама револуционарни плакати са потписом, „Italia irredenta,“ те је полиција имала муке, док их је све одстранила.

Изгорела залогаоница.

У Напољу је изгорела велика зграда тамошње залогаонице, те је уништено разних заложених ствари у вредноси до 5 милиона лира а укупно штета изнаша до 11 милиона. При гашењу је платио главом један ватрогасац, а више њих су тешко рањених.

Брзојави „Застави.“

Стигли 24. маја.

Кошутова странка и ванзаконито стање.

Будимпешта. Кошутова је странка закључила да продужи опструкцију у оквиру досадањем.

Ванзаконито стање.

Будимпешта. У економском одбору тражио је Молнар да се данашњем несретном политичком стању учини једном крај, тиме ће влада економском животу земље учинити велику услугу. Министар председник Сел је одговорио, да је на опозицији да то учини, јер је она то стање и створила. Он неће бити за то, да опозиција тера насиља према једној лојалној влади, која поштује закон, и тиме да обара умерена начела уставна. Он ће се томе одупрети свом снагом и дошло ма шта вршиће оне дужности које му његово уверење прописује.

Из угарског сабора.

Будимпешта. У сабору тече избор једног перовође и некојих одборника.

Оболео папа.

Рим. Папа је оболео од запаљења грева. Не једе ништа. Стање опасно.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Г. С. В. У. С — Изволте написати извештај, ал само кратко. Изоставите све што није нај главније.

Ахилу у Н. Верујте кад би све сличне одговоре доносили у „Застави“, могли би напунити лист само с тим. Но кад кад донесемо по нешто и то укратко. Јер куда би иначе отишли. Ми немаво ништа против тога, да се створи лист, који би се више посветио сузбијању подвала али „Застава“ то не може да прими на себе.

Књижевни прикази.

Изашла је у Београду из штампе прва свеска новог научног и друштвеног листа „**Живота**“. »Живот« излази два пут месечно, и стаје на 3 месеца 3 динара (круна).

„Српски Књижевни Гласник“. Књига IX. број 2. Уредник је Богдан Поповић, а лист уређује уређивачки одбор. Излази два пут месечно. Цена на годину 18 динара (круна). Београд. 1903.

Трговина.

НОВИ САД, 24. маја 1903. године. Пшеница прве каквоће нова 7 фор. 40—— н. Пшеница средња 7 ф. 20—30 н. Пшеница лакша роба 7 ф. ——— н. Наполица — ф. н. Јечам 6 ——— ф. Зоб 5·60—80 ф —— н. Кукуруз у зрну 6 ф. 10—30 — н. у зрну нови — ф. ——— у клипу — ф. ——— н.

Маст 74 фор. Сланина сува 74 фор. дебела паљена 74 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки	44—45 нов.	живе
„ средњи . .	42—43 нов.	мере
„ лаки . . .	38—40 нов.	

Све од 1 килограма

Званичне белешке будимпештанске берзе.

23. маја (5. јунија) 1903.

Поред умерене понуде и умерене проће цена је стара. — У промету је било 18.000 метарских центи.

Пшеница банатска, продано —— каквоћа по хект. од 76 до 82 цене од 50 килограма 7 кр. — пот. до — к. — пот. потиска, продано 3950 м. каквоћа по хектолитру од 78 до 82 цена од 50 килограма од 8 кр. 20 потура до 8 кр. 27 п. пештанска, продано 1280 м. каквоћа по хект од 95 до 80 цена од 50 килограма од 8 кр. — п. до 8 кр. 27½ п.; бачка, продано 1750 м. м. какв. по хект. од 76 до 78, цена од 50 кр. од 7 кр. 92 п. до 8 кр. 10 п. — Све на три месеца.

Раж, — продано м. м. цена од 50 кгр. од — кр. — п. до — кр. — п.

Јечам, продано — м. од кгр. од — кр. — п. до — кр. —

Зоб, продано 200 м; м. цена од 50 кгр. од 5 кр. 75 п до 5 кр. 80 п.

Шљиве, босанске 50 кгр. од 13 кр. — п. до 16 кр. 50 п.; славонски пекмез 50 кгр. 17 кр. 50 п. до 18 кр. — п. српско пекмез 15 кр. 50 п. до 16 кр. — п.

Кукуруз продано 300 цена од 50 кгр. од 6 кр. 40 п. кр. — п.

Репица, цена од 50 кгр. од 10 кр. 70 пот. до 11 кр. 10 пот.

Проја, од 5 кр. 75 п. до 6 кр. — п.

Маст, 50 кгр. 69 кр. — п. до 69 кр. 50 п.

Сланина, 50 кгр. 57 кр. 50 п. до 58 к. — п.; сушена 60 кр. 50 пот. до 61 кр. — п.

Течај златног и сребрног новца на будимпештанској берзи.

Дукати	11 кр. 29 п
Наполеондори (20 франака)	19 кр. 07 п.
Угарска златна рента (од 100 круна) . .	120 кр. 80 п.
Угарска крунска рента	99 кр. 40 п.
Аустријска златна рента	120 кр. 80 п.
Немачке државне марке (од 100 мар.) .	117 кр. 20 п
10 фунти стер. (мењачки курс у Лондону)	239 кр. 70 п

Терминска продаја (шлусови).

Жито за октобар 1903.	7·60 7·62
Раж за октобар 1903.	6·53—6·54
Зоб за октобар 1903.	5·46—5·47
Кукуруз за јули 1903.	6·27—6·28

ПОЗИВ

НА

ВАНРЕДНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

ПРВЕ СРПСКЕ ЦИПЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ

(КАО ЗАДРУГЕ)

→ У НОВОМЕ САДУ ←

која ће се одржати у недељу 1. (14.) јуна 1903. г. у задругином локалу после подне у 3 сата.

На дневном реду:

1. Избор председника и перовође који ће скупштином руковати.
2. Избор подпредседника и 2 члана управе.
3. Евентуални предлози.

У Новом Саду, 21. маја (3. јуна) 1903.

Паја Мијатовић с. р.
председник.

379 1—1

МИТРОВАЧКА ШТЕДИОНИЦА

продаје своје куће у **Митровици**, на главном тргу, број **513, 560** и **414½**, под врло повољним условима.

377 1—3 **Управа.**

ГАЛАНТЕРИЈСКА И КРАТКЕ РОБЕ ТРГОВИНА

СВЕТОЗАРА КРСТИЋА

у Земуну

потребује једног млађег спопођника. Нуждан је осим матерњег језика Немачки и Мађарски. 376 1—1

Намештена соба за издавање.

Од 1. јулија може у ћурчијско! улици самац човек да добије под најам намештену собу са засебним уласком а по умереиу цену. Упитати у администрацији овог листа. 3—3

4—825

Како је Сава Косановић постао митрополит?

(Из мемоара † митрополита Саве Косановића.)

Одмах по окупацији Сарајева, нареди се депутација у Беч, која је имала да изјави своју лојалност.

Митрополит Антим пође с депутацијом преко Бањалуке и Загреба, коју је водио мајор Т. Милинковић. Хрвати су нарочито удесили тај пут преко Загреба и угостили „хрватску“ депутацију из Сарајева — Босне. Пренићили су прву ноћ на Киселаку. Антим не плати за преноћиште, рекавши: „Ми не идемо од своје воље, него по наредби владе, па нек вам плати Милинковић“. Милинковић не плати, а отелијер телеграфира у Травник, те полиција силом наплати од Антима. Милинковић прекори и изгрди Антима што је казао „да депутација не иде од своје воље“.

У Загребу позове Антима кардинал на вечеру, са још једним другом, а Антима и на преноћиште, пак му на само понуди унију — — — — — — — — Овај му одговори: „Док се промислим“. После тога саопшти Антим ту понуду кардиналову, своме сапутнику, који му даде савјет: „да се чува добро тијех мрежа, опаснијех по православље“, и за тим оде у стан да ноћи. Антим сутра-дан рано, док још ни слуге не бијаху устале, стругне из кардиналова двора, рекавши вратару, да има посла ради спреме и писања у Сарајево.

Хрвати су свакако настојавали, да се та депутација поврати из Беча опет преко Загреба, а херцеговачка нехтје ни да чује за то, него оде и врати се преко Трста... Из Беча се неки Босанци и повратише преко Загреба, а неки другим путем на — Брчко.

Антим, бивши пред царем, мишљаше, све му је дозвољено. Вративши се у Бањалуку, одпоче редом рукополагати неприправну младеж. Неко телеграфира архимандриту о томе, и замоли га да посредује код принца Виртемберга, који бјеше већ дошао на мјесто Филиповића. Архимандрит обрати се телеграфички за информацију Бањалучкој општини, и добивши сагласан одговор, покаже Виртембергу те депеше и замоли га: да стане на пут рукополагању неприправних људи, што овај и учини.

У Цариграду су већ давно чули од неког љекара Грка, за поступак Антимов и писмо П. Ивачковићу,*) пак му је зато приспјела депеша на француском језику, овог садржаја: „Ми чујемо да ви чините антиканоничке кораке, и да се збивају ствари противне духу православља. Узмите се у памет! — ваш Superior — старјешина“.

Антим је такође дуговао патријаршији неких 40 000 гроша, пак је мислио да с политичном промјеном то може заспати. То му је више пута поискавано, а он их није ни слушао. То наљути велику цркву, пак није с њим више готово ни кореспондирала. У томе, према струји и навали Хрваштине у Босни, побоји се митрополит Михаил за православље у Босни, и није имао поуздања у Антиму. Због тога преко српског посланика, предложи великој цркви: да би добро било додијелити Антиму архимандрита Саву, као епископа, да пази на православље“. Патријарх са Синодом то радо прими, и одмах напише архимандриту ниже следеће писмо, које преко Србије пошљу по нарочитом човјеку. Писмо гласи (у преводу са грчког):

„Преподобњејши Архимандрите, Господине Саво, житељу Босна-Сарајево, чадо наше у Господу возљубљено, Благодат буди Теби и мир од Бога.

Велика Црква дознала је из много прилика за твоју вредноћу и обавјештена је о твојој доброј нарави и врлијем својствима, пак се зато нашла побуђена да те произведе у чин архијереја, како би тако чрез твоју вредноћу био полезан тамо у духовним стварима и одношајима христијана, постављајући те у свему као помоћника митрополиту Босанском.

„Зато ти препоручујемо, да таки одмах дођеш овамо, и чим будеш рукоположен, да се вратиш у Сарајево као помоћник митрополиту у опште. Надамо се пак, да ради љубави, коју гаји према теби велика мати црква и ради духовнијех потреба твојијех саотечественика, нећеш отказати да примиш ову службу, коју ти нуди велика црква, него напротив, да ћеш се за то приљежним показати, па с тиме одати част и испунити вољу велике матере цркве, која намјерава и жели, да те после опредјели и на већи степен вишег достојанства. У тој нади, очекујемо твој скори долазак с првом приликом, увјеравајући те у исто доба о доброме дочеку, који ћеш наћи код велике матере цркве, као и за скоро твоје рукоположење у чин архијереја и то одмах чим овамо дођеш. А благодат Божија и његова неизмјерна милост нека буде с тобом! Константинопољ 30. августа 1879. Јоаким с. р.“ (Оригинал у Сарајевској конзисторији).

Архимандрит сазове општину Сарајевску и саопшти јој садржај патријархова писма, која то једва дочека и одмах донесе закључак: „Да се архимандриту изда из црквено-општинске касе 300 дуката на путни трошак“. Остало је само још потписати пасош па се кренути. Антим, дакако дочује за то, и каже влади: „Да архимандрит полази у политичноме послу, а на штету Аустрије“.

Због тога влада пошље офрата Николу Бадовинца, архимандриту и каже му у име владе: „Ви можете поћи у Цариград и то вам нико не може забранити; али ако се вратите у већему чину, знајте, да наша влада нити ће признати вашу част ни вашу власт“.

Због тога архимандрит управи патријарху 2. октобра 1879. депешу овог садржаја: „Садашње околности и слабо здравље никако ми не допуштају тамо доћи. Захваљујем великој матери цркви. — Архимандрит Сава.“

Међутим је исти телеграфски (пријатељским путем) извјестио патријарха о стању ствари, на које му дође од патријарха ова депеша на њемачког језику: „Пера Цариград 10 октобра 1879. Архимандриту Сави. Сарајево. Због искључиво црквених узрока, желимо ми, да би Ви што прије овамо приспјели. Патријарх Јоаким“ — Архимандрит је такође пријатељским путем и опет извјестио опширно патријарха: да му не даду поћи у Цариград; те да би и узалудно био рукоположен за епископа*)

Антим је још непрестано био на управи и дуго времена вођени су преговори између Беча и патријарха преко посланика грофа Зичија и барона Кучера у Сарајеву, а тадашњег драгомана у Аустријском посланству у Цариграду, те најпосле би склопљена између њих и позната конвенција 31. марта 1880. године (по шематизму Дабро-Босанске митрополије од 1886. у Сарајеву), по којој би углављено: „да се задрже на својим мјестима затекавши се архијереји у Босни и Херцеговини. (То је ишло у рачун аустро-угарској влади, која је могла много нешто промакнути у окупираним земљама, без да би јој се одупирали ти грчки архијереји.) Међутим Антим даде својевољно своју оставку бечком министру и цариградској цркви, доказујући: „да је телом немоћан и неспособан ради новог устројства црквеног.“ Последње му је истина, јер није ни семинарије учио; а највише се полакомио на добру пензију; но међутим одредише му само 1200 фор. годишње! У Цариград није смио отићи ни од Турака ни од Грка, јер би га одмах послали у св. Гору да се испашта због свога корака Ивачковићу. Имајући готов капитал од приштеде, изабере Беч за живљење, гђе је после неколико година и умро.

Док је он још био у оставци, а на управи митрополије Сарајевске, дуго се времена премишљала влада земаљска: Кога ће предложити за наследника Антиму. Забрана у Сарајеву позоришне игре „Косовска битка“ при Јовановићу а у одсуству Виртенберга, као и увреда на Илици, нанесена Косановићу и његовој дружини од једнога мајора и редактора Лукеша кад му избише на правди Бога кочијаша Србина, толико озлоједи Косановића, да је закључио био оставити Сарајево.

По одласку Јовановића и доласку Виртемберга, Косановић преда општини оставку; распрода покућство и потражи пасош за Србију. Влада зазрије од његова одласка у Србију, и тај га догађај управо подиже на митрополитско достојанство... Између Беча и Цариграда његов избор би сагласан, те њему би јављен избор са обје стране,

Али Косановић, који није хтјео да обиђе глас народа, предложи упит сарајевској општини, а у исто доба пише патријарху: Нека његов избор објави народу и запита, је ли народ задовољан са избором?

Патријарх му одговори писмено: да то није било ни прије у обичају питати народ, него кога изабере велика црква и султан с ферманом потврди, тога је народ безусловно примао.

На то архимандрит пошље отворену депешу патријарху на француском језику, и јавља му: „Да се он неће примити звања све дотлен, док патријарх то не објави народу“. То принуди патријарха те учини повољи Косановића, пославши телеграф сарајевској општини. Ова опет јави главним општинама, од којих добивши сагласност и честитања, то телеграфира патријарху: „Да је народ врло задовољан са избором Саве, те захваљује великој цркви“. (Телеграми су у сарајевској општини).

Пошто је Косановић видио сагласност са све три стране, прими се мучнога посла и бремена. Његово посвећење (по конвенцији) описато је у новинама и засебно у Сарајеву 1881. године 29. марта. При посвећењу говорио је бјеседу; а народу објавио патријаршеско писмо са Епистолијом од 12. (24.) маја 1881.

*) Генерал Филиповић одмах првих дана по свом уласку у Сарајево, склонио је био митрополита Антима, да напише молбу патријарху Прокопију Ивачковићу у Карловцима, у којој му се обећава, да ће се одрећи Цариграда, и њега, Ивачковића признати за своју црквену поглавицу, ако њега, Антима, остави на своме месту као митрополита. — Пр. ур. „Заставу“.

*) Архимандрита Саву је нудио за чин епископа и Дионисије епископ зворнички, кад је 1888. био митрополитом Сарајевским. Нуђен је и 1874. од српске владе преко Ристе Х. Ристића, кад се налазио Саво у Русији, а после смрти сарајевског митрополита Паисија. Нуђен је 1875. из Дубровника од Север- и Костан-паше, и то преко фра Грге Мартића (!) а по својевољној оставци Херцеговачког Митрополита Прокопија, који је намирисао устанак и затражио од патријарха премјештај у Меленик. — Пошто му Аустријска влада не дозволи поћи у Цариград; нудила га је усмено два пута преко чиновника Ђ. М. да пође у Карловце и тамо се рукоположи. Косановић одбио је те понуде, рекавши: „Звао ме је Васионски патријарх и влада не дозволи. Сад ме ви шаљете у Карловце, а ја нећу и не могу без дозволе Цариградског патријарха. Нађе ли се пак споразум између цариградске цркве и аустро-угарске владе пак да ме рукоположе, ја ћу то примити; али под тијем условијем: ако и босански народ ове епархије пристане на тај избор“.

Са конгреса у Вуковару.

Не да се шалим, већ истину да вам кажем, људи, деда-Јова Прокић био је просто као подмлађен: Пробудила му се она снага из младости, па као војник корача по Вуковару, и да му не одсјајује седа коса и бркови, мислио би, та ово је какав млад делија. А где и не би. Идемо ја и деда-Јова по Вуковару, а он Боже пун Срба дије из свих крајева чак онамо од Сент-Андрије и Будима па све до Велебита, а било их је из Босне, Србије и других српских крајева.

Још на неколико дана пре конгреса „Српских земљорадничких задруга“ и њихове „Централне (средишне) касе“, каже мени деда-Јова:

— Па, господине, би ли то онако к'о добро било, да ми одемо к'о мало раније у Вуковар, јер како сам чуо пре од господар-Пере трговца у вароши, предаваће се два-три дана пре конгреса о вођењу књига наших задруга и тумачење задру-

гарских правила, па знате оно, како смо и ми још невешти, па би добро било да се мало упутимо.

— Е, дакако деда-Јово, да би добро било.

Тако смо дакле ја и деда-Јова и његов Обрад још у понедељак били у Вуковару.

Ту је већ било двадесет-тридесет задругара т. ј. чланова „српских земљорадничких задруга“ и то не само из околине и из Срема, него већ беше из Славоније, Баната и других крајева.

Тако кренемо сва тројица у просторије српског певачког друштва и кад смо тамо отишли, а један господин тумачи већ све оно, што тр ба да зна сваки задругар, а било је ту још осим ратара и учитеља, свештеника, трговаца и других.

Сви лепо седе и слушају тумачења, па онда ако ко шта не разуме, пита.

Кад се то предавање свршило, а деда-Јова изиђе, Боже, радостан, па ми вели:

— Ово овако волем господине, кад се сви заједно договарамо и радимо. Ратар и трговац занатлија и господин, економ и свештеник и учитељ и сви заједно нико не прави разлике. Па знате шта ми се још онако ко допада, све је то слободно, па смеш запитати што год хоћеш.

— Тако је, тако је деда-Јово.

Тако смо ми и у уторак слушали поуке о свиму што треба задругари да знају, а нарочито пословође у нашим задругама.

У уторак у вече, у седам сати, ишли смо сви колико-год нас је било већ задругара у Вуковару, па онда родољубиви и гостољубиви вуковарски Срби да дочекамо браћу, која буде долазила на лађи Дунавом на конгрес. Нисмо дуго чекали, а указа се из далека лађа из чијег је оџака куљао црни дим, а кад се лађа приближивала станици, чусмо из лађе красно певање. Певали су карловачки богослови химну Јосифу Рајачићу и то њих преко тридесет. Не знам ко је веселији, или они на лађи, или ми, који чекасмо.

Гледам деда-Јову, а он стоји до мене, упр'о очи у лађу па не трепће, а све се издиже на прсте.

А они из лађе излазе Боже излазе, па мислиш нема краја и чудим се, откуд их је толико и стало, а родољубиви Вуковарци само воде госте и браћу да их сместе и тако се сви кренусмо у варош, а иноверци нас некако чудно гледају.

Одемо ја и деда-Јова и његов Обрад у велику Пауновићеву дворану на конференцију. Кад ми унутра, а оно већ доста Србадије нагрнуло унутра и за часак па се све напуни.

Председавао је г. Владимир Матијевић из Загреба, председник савеза и централне касе. Прво је тајник прочитао извештај о раду Савеза и Централне Касе и у том извештају споменуо је, да су из Савеза искључене три задруге и то две земљорадничке ради намера и неуредности задругара и прва српска млекарска задруга у Ковачевцу, код Нове Градишке, у Славонији, која је искључена због тога што је против одобрења Савеза мењала своја правила.

После читања ових извештаја устаде свештеник Стево Јањатовић и управи питање на Управни Одбор Савеза, зашто је искључена из Савеза „прва српска млекарска задруга у Ковачевцу,“ јер та задруга добро напредује а друго то је прва српска млекарска задруга у Аустро Угарској монархији и пребацио је Управном Одбору, да није хтео ни да испита довољно ту ствар и молио је, да се изаберу два задругара, који ће сасвим правично решити ту ствар. Исто као он говорили су и бранили своју задругу чланови те задруге а међу њима и г. др. А. Николајевић. Председник и тајник Савеза износили су, да је ова задруга мењала правила онако како не би смела. Тако задруга је хтела да пословођа и чланови Надзорног Одбора могу бити незадругари, но ако ова задруга удеси правила друкчије, онда ће опет бити примљена у Савез.

— Дај Боже да то што пре буде.

Сад се покрену једна врло важна ствар а таквих задруга у Аустро-Угарској монархији и то у Новом Саду, Вуковару, Вел. Кикинди, Ст. Бечеју, Митровици и још у неким местима ипак те задруге немају свог Савеза него само једна је као неки гост у Савезу српских земљорадничких задруга у Загребу и то „Српска ципеларска задруга“ у Новом Саду. Зато је сад на конференцији претресано то питање и г. г. др. Светислав Новак и поп Божа Поповић и још неки били су зато да занатлијске задруге буду у истом Савезу са земљорадничким а неки а нарочито од Савеза земљорадничких задруга тајник г. Аћим Ђермановић, били су тог мњења, да би било боље да ове задруге оснују засебан свој Савез, но ипак тајник предложи, да се ово тако важно питање остави Управном Одбору Савеза земљорадничких задруга, да га он у току идуће године претресе и донесе пред идућу главну скупштину. Овај је предлог био и усвојен.

Тако се лепо свршила ова конференција, која је трајала до преко поноћи.

Сутра дан у среду у осам сати звона са српске православне цркве вуковарске позваше нас на молитву и призивање Св. Духа.

Кренусмо у цркву и ја и деда-Јова и његов Обрад а то ми је била милина.

Дан красан а из свих страна Вуковара видиш Србадију како грне у цркву. Различити по оделу по стасу и узрасту; различити чином али сви једном мишљу а та је, да иду да се помоле Богу за срећу и добро своје и свога српског народа. Велика вуковарска црква брзо се напуни, а једва да је половина народа могло стати унутра.

За време призивања служило је више свештеника. На кору је певало вуковарско српско певачко друштву „Јавор“ а за певницом карловачки богослови. Красно појање у цркви очарало је све а нарочито оне из оних крајева где се не чује тако лепо појање.

После призивања св. Духа одосмо сви у Пауновићев хотел на сам конгрес.

На конгресу је било много више Србадије него што је било у очи тога дана на конференцији.

Прво је председник Савеза г. Матијевић поздравио све присутне. Затим су прочитани извештаји Управног и Надзорног Одбора Савеза и Централне Касе, који су примљени. Затим је држао предавање госп. Јован Татић инжинир из Руме: „О комасацији“. Ово предавање саслушано је пажљиво нарочито други део, који је био разумљивији.

После предавања говорили су више сељака и износили своја мишљења, која су већином била против комасације. Ово расправљање довршио је лепим говором свештеник из Инђије госп. Радослав Марковић и изнео је у примерима, како она села где је комасација спроведена лепо напредују а кад Швабе свуда спровађају комасацију, треба да и ми Срби то исто чинимо. Он је лепо посаветовао задругаре да прихвате предавање и савете госп. Татића, јер је то све за њихово добро.

— Чујете ли господине, рече ми деда-Јова, да нисам ништа чуо ни видио него само ово о комесацији, па се не би кајао што сам дошао него онај, што се баш тиче те комесације и ја сам пре био против ње. Е а знате какви смо ми Срби, ми не трпимо никакве новотарије, па макар биле како користне. Први је Шваба почео да ђубри њиву па онда и ми, први Шваба поче сејати, вршити машином па онда и ми, па тако је ето и са том комасацијом.

После овог предавања држао је госп. Васа Муачевић из Осека предавање: „О обрађивању земљишта.“

После предавања запитам деда-Јову, како му се свиђа предавање?

— Е господине, да вам онако истину кажем, то баш по мом мнењу, боље би било да је то предавање држано напољу на Лужцу, па би то много штошта нама сељацима било јасније, кад би се то тамо на оним плуговима, машинама све показао један ратар из једног села код Сентандрије. Његов говор био је врло дирљив, замолио је Управни Одбор Савеза, да опомене српске свештенике и другу интелигенцију у околини Будимпеште и Сентандрије, да поради и она на подизању српских земљорадничких задруга.

— Е господине, рече ми деда-Јова — још се ми овде у Срему тужимо, а како ли је тек јадној Србадији тамо. Овај ме човек баш расплака.

И тако смо до подне провели, а сад, како је било до подне све свршено, остало је после подне да се изађе на пустару Лужац г. грофа Елца.

Ручак је био заједнички у самом хотелу, сви смо ту били измешани, милина ти је било видети Србадију, како је поседала за дугачке столове, па сви ручају, а измешани, па кад погледаш, а оно неко шаренило: свештеник до сељака, занатлија до доктора, адвоката, трговац, учитељ, економ, све то право српски, заједнички.

За ручком само чујеш: Како ваша задруга? Колико има чланова? Одакле сте ви пријатељу? Како код вас Срби стоје? И тако слична питања.

За ручком се и певало и наздрављало. Том приликом скупљено је нешто новаца од свију за ручком за намештање српске деце у шегрте. Госп. Исидор Добровић је обрадовао све присутне за ручком, кад је изјавио присутном председнику „Српске Банке“, да он дарује пет својих акција у корист шегрта.

После подне око четири сата изашли смо пешице сви заједно све по четир-пет у реду на пустару Лужац где смо прегледали машине, плугове, стаје и све друго што може занимати сваког привредника.

Тамо смо били и погошћени јелом и пићем, а још за рана се опет лепо вратисмо у Вуковар. Тако се ето свршио конгрес.

Кад смо се возили, питам деда-Јову:

— Волете ли деда-Јово, што сте ишли?

— Како не господине, јер сто пута је већа корист од оног, што сам свега — да кажете — лепог и корисног чуо и видио.

— Па хоћемо ли и до-године деда-Јово.

— Ако само Бог да, господине, среће и здравља.

Тако смо, ето, ја и деда Јова Прокић провели у Вуковару, а како други, који су тамо били, питајте њих.

Млад.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbiroság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Dr Balla Emil végrehájtatónak, — Márity Vláda véglehajtást szenvedett elen 80 korona és jarulékai iránt folytatott végrehájtási ügyében a titeli kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság területén a kátyi 660 számu betétben Márity Vláda nevén felvett, A I. 1—2. sor, 633, és 634, hrszámu 511. ö. i számu hás 283 négyszögöl udvar és 796 négysögöi kert 587 korona, A. 1. sor, 3151. hrszámu 222 négyszőgöl szántó 150 korona 70 filér becsáron az azokra Márity Gávra és Vrbaski Léxa javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartása nélkül nyilvános árverés utján el fog adatni.

Határnapul: — 1903. évi Junius hó 23-ik napjának délutáni 3 órája Káty község házá hoz kitüzetik, oly hozzáadással hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól el adatni nem fog.

Kikiáltási ár a fenti becsár a melynek 10%-át venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzet árfolyammal számitott és az 1881. évi 333. J. M. számu rendelet 8. §-ában kijelőlt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vágy az 1881. évi 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnal előleges elhelyezéséről szabáiyszerü elismervényt átszolgáltatni kötelesek —

Kelt Titelen, 1903. évi május hó 8. napján.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi ha-

ЛОЗОВЕ

Jo-szív, угарске, аустријске и талијанске Црвеног Крста, Домбау-Базилика, 2% српски лутријски зајам

купује кулантно

БАНКАРСКА И МЕЂАЧКА РАДЊА

Мирослава Спаића,

Митровица (Сремска).

302 5—6

ГОСТИОНИЦА

КОД

„КАМИЛЕ“

издаје се од 1. новембра т. г. на 3 године под најам а састоји се из биртије и једне простране јеловне собе, кујне, шпајза, подрума, леденице и две велике штале, шупе са пространим двориштем, коморе за дрва, 7 гостинских соба и 2 собе за гостионичара. Подузетник који жели примити гостионицу, треба да има свој инвентар.

Обратити се ваља на власника г. **Тошу Николића-Црногорца** *у Новоме Саду,* лебарска улица број 61. 301 4 4

ЛИПИК

У СЛАВОНИЈИ

◄ КУПАТИЛО ПРВОГ РЕДА. ►

Једини топли јодно-алкални извор

(64° C.) на копну.

Станица Лоњско-пољска (преко Дугосела). Осим тога са јужне стране станица Пакрац—Липик (зонска тарифа).

Одликовање: Будимпешта, Беч, Лондон, Рим, Брисел. — Елегантан кур-салон, кафана и ресторација, велики парк, шеталишта, музика, изврсни хотели, официрски дом, санаторијум за децу, луксузно удешене купаонице, електрично осветљење.

Ненадмашимо у болести **ревматизма, гихта, исхијаса,** кошчаних болести и код **катара у стомаку, цревима, бешици** итд. као и код **скрофулозних и крвних болести** итд.

За време купалишне сезоне ординирају у месту **осам** припознатих лекара.

Липичка вода директ са извора, а добија се код **L. Edeskuty, Budapest,** као и у Бечу.

Липичка минерална со може се поручити код купалишне управе.

Сваковрсна извешћа даје

274 4—5 **Купалишна управа**

Liniment. Capsici comp

Richter's Anker-Pain-Expeller

је старо опробано кућевно средство, које се већ од преко 3[illegible] године као поуздан лек против **костобоље, реуме и назеба** употребљава. 652 34 35

Опомена. Због подражавања, која мање вреде, треба при куповању узимати само оригиналне флаше у кутијама са заштитном марком „Ленгер“ и фирмом „**Richter**“ — Са ценом од 80 потура, 1 кр. 40 пот. и 2 круне може се у свима апотекама добити. — Главно стовариште код: **Јосифа пл. Терека,** апотекара у **Будимпешти.**

F. Ad. Richter & Cie., k. u. k. Hofl.

Rudolstadt.

ЗАШТО

толика подражавања? 174 8—16

ЗАТО,

што је прави Ајзенштетер »в

Linoleum Fussboden Email

са регистрованом заштитном марком „Eiserner Ritter“ најбољи и најдуготрајнији лак за мазање меког патоса и кухињског намештаја.

Registrirte

Ајзенштетеров Линолеум емаил за патос

суши се за један сат, имаде венредан сјај и до сад ненадмашиму трајност.

Услед велике проће, налази се у трговинама подразним именима подражавања без икакве вредности, те *треба сваки изрично да тражи* **само Ајзенштетеров прави**

ЛИНОЛЕУМ ЕМАЈЛ

за патос

Schutzmarke „Eiserner Ritter“ *са регистрованом марком* „Eiserner Ritter“.

Lak- und Farbenfabrik

Gebrüder Eisenstädter

Главно стовариште у Новом Саду код:

Стојановића и Радовановића

Чувај се од подражавања. Од подражавања ваља се чувати.

ДАНАС, 25. МАЈА И СВАКЕ НЕДЕЉЕ

У ВАРОШКОЈ РЕШТАУРАЦИЈИ НА ДУНАВУ

КАРЛА ЗАПЛЕТАЛА

ВОЈНИЧКИ КОНЦЕРАТ

ГЛАЗБЕ 70. ПУКОВНИЈЕ.

Почечак у 5 сати по подне. У вече игранка.

Улазница за концерт **20 новчића,** а улазница за игранку **30 новчића.**

После подне купљене карте имају своју важност за игранку.

Приређивачи игранке су господа: Павле Булић, Виктор Хубер, Петар Шефер, Леополд Шмит, Антон Векер, Коста Толзон, Валентин Вил, Карло Шетало, Јован Кајор мл., Виљем Папаји, Фердинанд Шрам и Фрања Мудрох.

За добру кујну и изврсна пића, као и најтачнију послугу јамчи

са високоштовањем

КАРЛО ЗАПЛЕТАЛ,

335 4—6 гостионичар.

Red Star Line, Antwerpen

у Америку.

Прве класе поштански бродови. — Управо без претоваривања у Њујорк и Филаделфију. — Добро препитање. — Врло добро уређене лађе. — Јефтина вожња.

Извешћа даје: 336 4—

Red Star Line. 20. Wiedener Gürtel, in Wien.

Женска се **ЛЕПОТА** добија, улепшава и одржава са изврсним и кемично чистим и сасвим нешкодљивим

Фелдешов

фелдешов **Margit-Crême** најбољи је на свету. Чудновато дејствује

Најбоље против уједа сунца и ветра, а које нема живе, ни олова, ни масти — је општи омиљени

Фелдешов

MARGIT-CRÊME

Потварачи се судски прогањају.

Ова светско призната помада за лице чисти после неколико дана пеге, флеке, бубуљице, митесере и друге болести на кожи. Глача боре. уклања богиње, даје лицу белу, глатку и нежну боју.

ЦЕНА: Мала тегла 1 кр. велика тегла 2 круне.

Од подражавања се треба чувати. Законом заштићено.

Поштом уз поузеће или са претходно послатом свотом разашиље произвађач

K. von FÖLDES

Apotheker, ARAD.

Добија се у свакој апотеци, дрогерији и парфимерији.

Маргит пудер 1 кр. 20 пот.

Маргит-сапун 70 пот.

Маргит-паста за зубе 1 крун

Маргит-вода за лице 1 круна.

Главно стовариште *у Новом Саду* у апотеци: г. Гавре Плавшића и Јована Вујића.

За женске неопходно потребно. Најбоље средство за — лепоту. —

175 6—10

ПРАВИ МАКСОВ

Kaiser-Borax

хемијски чист боракс

ЗА НЕГУ ТЕЛА, КОЖЕ И ЗДРАВЉА.

Kaiser-Borax при сталној употреби у води за прање прави **кожу нежном и меком,** дјествује како у **ладном** тако и у **врућем** купању освежујући и спречава сваку заразну опасност, одстрањује **знојење ногу** и остала **непријатна испарења,** пробитачан је код **рана, неговања уста, зуби и косе.** Kaiser-Borax чини добре услуге као **средство за чистоћу у домазлуку.** Прави Kaiser-Borax **је само у црвеној кутијици** са горњом заштитном марком, а добија се по 15, 30 и 75 потура кутија свуда. Упутство налази се у свакој кутији. Парфимиран Kaiser-Borax у финим картонима по 1 кр. и —·50 пот. Kaiser-Borax-сапун комад 80 пот. Тола-сапун 40 пот. Kaiser-Borax-прашак за зубе у картону 80 потура.

360 2—10 **Једини произвођач GOTTLIEB VOITH, Wien. III./I.**

Само 6 круна

Петгодишња гаранција

кошта прави американски

Anker-Roskopf-сат

(Antimagnetić)

од **НИКЛА** тачно урађен по овом цртежу.

Nickel-Anker-Roskopf-сат, антимагнетик, са лепим емајл фонда плочом за бројеве (Zifferblatt) није никако од папира, и који се једаред у 36 сати навија, те је са своје трајности и добрим ходом најбољи и најомиљенији сат за штрапац и тога ради се нарочито препоручује г.г. официрима, жељезничким чиновницима, жандармерији, кондуктерима, финансима, машинистима и свима, који желе да имају јак сат за штрапац, а који кошта **само 6 круна.** — За тачан ход гаранција за 5 година. Ако се не допада, може се изменути или вратити новац натраг. Разашиље са поузећем (Nachnahme)

General-Vertretung der ersten amerikanicshen Uhrenfabriken

код. ц. кр. трговачког суда протоколисана фирма

J. H. RABINOWICZ, Wien, VII. Lindengasse 2 Z. N.

359 3—3 Лиферант Задруге чиновника држ. жељезница у Аустрији.

Одликована златном и сребрном медаљом | Постоји од 1860. г. | Одликована златном и сребрном медаљом.

ФАБРИКА НнамеШТАЈА

Са парном машином

НАСЛЕДНИКА НИКОЛЕ ДУСИНЋА

У НОВОМ САДУ

преко пута срп. о нов. школе у сопственој кући, Ханска улица бр. 1.

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ СОПСТВЕНОГ ПРОИЗВОДА

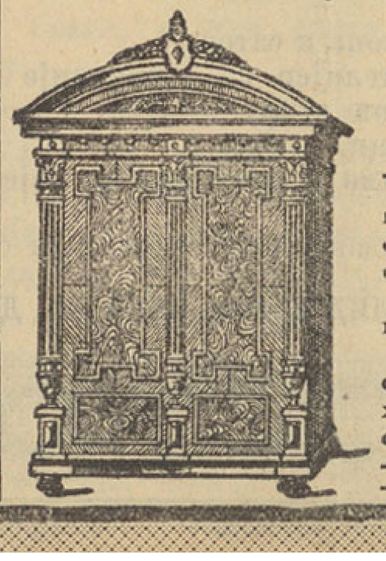

готових намештаја, шифонера, кревета, писаћих столова, дрвених и савијених столица, украса, огледала и др. и др.

Даље: гарнитура за седење, душека, дивана, велики избор, простирача ћебета и завеса.

Прима сваковрсне оправке, украшавање при **сваковрсним свечаностима,** намештаје за хотеле и станове, **снабдевање потребних ствари за младе** по најновијем укусу и по

најефтинијим ценама.

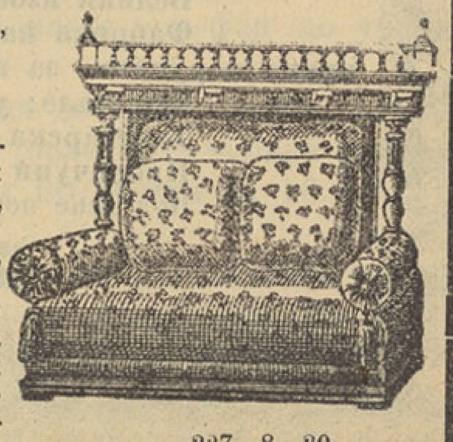

227 8 20

Објава.

Част нам је поштованој публици до повољног знања ставити, да смо **искључиву продају**

МАСЛА ЗА ЧАЈ

(Thee-Butter),

које из слатког млека произвађа

Грофовско властелинство у Руми

преузели и да ћемо исто по досадањој цени од

2 кр. 40 пот.

по кили продавати.

Уједно препоручујемо најтоплије продају нашег **Властелинског правог млека** (Vollmilch).

Са високопоштовањем

Браћа Вагнер,
у Новом Саду.

4-6 332

GRAND PRIX
PARIS
1900
CHOCOLAT
SUCHARD
CACAO
LE GOÛTER
C'EST
L'ADOPTER

6 15—

ОСНОВАНА 1870. ОСНОВАНА 1870.

СРПСКА ЗАДРУГА

ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ

У НОВОМЕ САДУ

Ћурчијска улица бр. 6.

прима улоге на штедњу, на штедионичке књижице, у текућем рачуну, као и недељне уплате по 50 потура недељно на сваку честицу, на 1, 2 и 3 године, према жељи улагача, а по највећем каматњаку.

Пристојбу на камате наплаћује завод **сам**.

Издаје зајмове путем личног кредита и интабулација, као и предујмове на папире од вредности под најповољнијим условима.

Завод овај је основан 1870. године, дакле је један од најстаријих српских новчаних завода.

Са годином 1902-ом навршио је завод овај своју XXXII. пословну годину и његов завршни рачун (биланција) исказује имовину од К 2,119.944·63 пот., према дуговима од К 2,073.102 29 пот., те је тако чиста добит за 1902. г. К 46 842·34 п.

Промет благајне у 1902. години износио је К 12,546.428·—, промет есконтних послова К 9,137.223·— , а целокупна промет износио је К 40,200.722 — .

177 12—

Лечи: Све болести катара у органима за дисање и желудцу, као малокрвности итд.

КУПАТИЛО ГЛАЈХЕНБЕРГ

Алкалично-Муратички извори: Константин и Еме-извори; алкалично-муратички гвожђени киселак: Јоханес-бунар; најчистији гвожђани киселак, Клаузен-извор; лечење сурутком и стерилизованим млеком; Кефар и извор-солне инхалације, инхалација пере од оморике у засебним кабинама, апарати за респирацију; пнематичне коморе, купање у слаткој минералној води и кализаторна купатила. Оморична и челична купатила Завод за лечење ладнои водом Terrainkur.

Благ влажно-топли, без прашине и без ветра ваздухо и шумовито брдовити предео.

Сезона од 1. маја до краја септембра.

Извешћа и упутства бадаба. Због станова обратити се треба на

312 4—10 **Kurdirektion Gleichenberg.**

НОВООТВОРЕНА РАДЊА КУЋЕВНОГ НАМЕШТАЈА

ФИЛИЈАЛА ОСЕЧКЕ ТВОРНИЦЕ

Одликована у Будимпешти 1885.

БОЖИЋ И МЕЦИНГ

Одликована У Осеку 1889.

у Новом Саду, дунавска улица у кући г. А. Пајевића

препоручује своје богато стовариште у дрвеним, тапетираним, као и гвозденим кућевним намештајима

уз најјефтиније цене.

Извадак из ценовника:

1 орман у старо-немачком стилу са двоја врата од К. 40 па горе
1 кревет у старо-немачком стилу . . . . од К. 36 па горе
1 ноћни орман у ст.-немачком стилу са мрамором од К. 20 па горе
1 спаваћа соба у старо-немачком стилу састојећи се из 2 ормана двокрилна, 2 кревета, 2 ноћна ормана, 1 умиваоник са мраморним плочама и огледалом . . . . . од К. 262 па горе
1 спаваћа соба у ренесанц-стилу са богатом резбарском израдом . . . . . од К. 310 па горе
1 спаваћа соба у француском или сицесион-стилу од К. 460 па горе
1 креденц у ст.-немачком стилу лепо израђен од К. 90 па горе
1 креденц у ст. немачком стилу, у средини горњег дела отворен, са 150 центм дугачком мраморном плочом . . . . . од К. 120 па горе
1 комплетна трапезарија у ренесанц стилу, тамна ораховина, састојећа се из 1 великог креденца са мраморном плочом, 1 тримо са великим огледалом, 1 астал за извлачење, 6 кожних столица, 1 Галери-диван са тепихом превучен . . . . . од К. 370 па горе
1 комплетна трапезарија у француском стилу фино израђена или у сецесион-стилу са оковима од месинга . . . . . од К. 530 па горе
1 диван (канабе) у старо-немачком стилу са лепим тепихом превучен и добром израдом од К. 80 па горе
1 моде-диван са пречником од месинга (messingstange), огледалом у плишаном оквиру, спојен са ланцем од месинга, најлепше израђен од К. 160 па горе
1 салонска гарнитура у најновијем фазону са финим бурст-штофом превучена, састојећа се из 1 канабета, 4 наслоњаче (fontel) и две столице . . . . . од К. 168 па горе

Политиран намештај јефтиније но игде.

Велики избор финих ћилимова, завеса, слика, икона и сатова.

Фабрика намештаја, тапетарска радионица и ателијер за декорације налази се у Осеку у горњем граду, иста прима поруџбине за израду сваковрсног намештаја у сваком стилу.

Филијале: у Новом Саду, Винковци и Вировитици.

Тапетарски посао за хотеле и летњиковце примамо и рачунамо по најефтинијој цени

Прорачуни и ценовници шаљу се бесплатно.

Код веће поруџбине, шаљемо на захтев, о нашем трошку нашег путника са богатом колекцијом мустара и нацрта.

Оброчна плаћања са најсолиднијим ценама, дозвољавају се.

304 4—6

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.